

Ariënné Monster

groei
pijn

GIDS VOOR JONGE MENSEN
MET GELOOFSTWIJFEL

LEESFRAGMENT

Ariënné Monster

**groeit
pijn**

GIDS VOOR JONGE MENSEN
MET GELOOFSTWIJFEL

Groeipijn

Gids voor jonge mensen met geloofstwijfel

Ariënne Monster

Copyright © 2022, Ariënne Monster

Jaar van uitgave: Februari 2022

Omslagontwerp en binnenwerk: Jore ontwerp

Uitgave: Triple Boeken, Aalten

www.tripleboeken.nl

info@tripleboeken.nl

ISBN: 9789083117386

Nur: 707

Alle rechten voorbehouden.

DICHTBIJ • INSPIREREND • RAAK

Ik draag dit boek op aan Wim Rietkerk,
die veel voor me heeft betekend
toen de grond onder mijn geloof wegzakte.
Hij leerde me weer vertrouwen op
de waarheid – en op dé Waarheid:
Jezus Christus.

*Doubt has never proven anything
and redemption will never come if the question lives.
Hesitation will keep you away.*

*I am finally free from the burden that was slowly
drowning me.
How long until you reach the hand that rescued me?
You're going under.*

*There's uncertainty with every choice,
but faith and fear are mutually exclusive.
His assurance will bring out confidence
and that confidence will bring you home.*

Break free, look up, reach out, hold on tight!

This Beautiful Republic – Going Under

INHOUD

Eerst even dit 7

- 1 Help, ik twijfel! 12
- 2 Hoe kan ik weten wat waar is? 34
- 3 Waarom zou ik geloven? 54
- 4 Ik voel niks van God 74
- 5 Ben ik nu echt een gelovige? 92
- 6 Wereldburger en kerkganger 112
- 7 En de wetenschap dan? 132
- 8 Ik voel me niet thuis in mijn kerk 152

Dankwoord 172

Eindnoten 174

EERST EVEN DIT

Je hebt een boek in handen over geloofstwijfel. Mag ik je daar een compliment voor geven? Ja, echt. Als je dit boek hebt gekregen of gekocht, heb je waarschijnlijk bepaalde vragen over het geloof. En daar ben je vast niet trots op. Misschien schaamt je je er wel voor dat je niet zo'n rotsvast geloof hebt als andere christenen. Die lastige twijfels stop je het liefst diep weg. Maar nu heb je toch dit boek in handen. En dat is een compliment waard. Niet iedereen durft zijn twijfels en vragen onder ogen te zien, maar jij doet dat wel. Anders had je dit boek er niet bij gepakt. Zonder dat ik je ken, weet ik dus al dat je moedig bent. Moedig genoeg om aan de slag te gaan met je vragen over het christelijk geloof.

Je bent in dit boek in goed gezelschap. Naast mijn eigen ervaringen met geloofstwijfel kun je ook de verhalen lezen van jongeren die zo moedig waren om hun vragen rond het geloof met mij te delen. Daar ben ik hen heel erg dankbaar voor. Ik hoop dat je herkenning vindt in hun verhalen en dat ze je bemoedigen. Hun verhalen laten jou zien dat je niet alleen staat in je twijfels. Uit ervaring weet ik hoe belangrijk het is dat je je vragen kunt delen. Wat had ik in mijn eigen 'twijfelperiode' graag van anderen gehoord dat ze ook worstelden met het geloof. Dat ze het ook allemaal niet zo zeker wisten. Wat had ik graag boeken gelezen van mensen die niet meteen hun antwoord klaar hadden, maar die ook mijn vragen serieus namen. Ik hoop dat ik jou met dit boek iets kan bieden wat ik zelf heb gemist toen ik twijfelde: een

luisterend oor, begrip voor je twijfels en een manier om door jouw ‘twijfelfase’ heen te komen.

Misschien hoop je dat ik in dit boek een aantal ijzersterke bewijzen ga opvoeren om jou er voor honderd procent van te overtuigen dat God bestaat en dat de Bijbel waar is. Want dat is waar je zo naar verlangt: zekerheid. Je bent zo moe van je twijfels en zoekt naar iets dat je houvast biedt. Daar was ik zelf ook naar op zoek. Inmiddels weet ik dat het niet in de eerste plaats het bewijs is dat ervoor zorgt dat iemand zijn twijfels kwijtraakt. Dat ik opnieuw tot geloofszekerheid ben gekomen, komt niet door het lezen van boeken die met bewijzen het christelijk geloof verdedigen, hoe waardevol ze ook zijn. Wat mij heeft geholpen, waren die zeldzame boeken en mensen die niet meteen antwoorden wilden geven, maar vooral naast me gingen staan. Die begrepen waar ik mee worstelde en die me voorzichtig hielpen om weer zicht te krijgen op God en op Zijn Woord. Daardoor kon ik uiteindelijk weer gaan geloven dat God inderdaad de Ware is en dat Zijn Woord betrouwbaar is. Niet alleen omdat ik dit met redelijke argumenten kan bewijzen, maar omdat Hij Zichzelf aan mij bewijst, in de Bijbel en door het werk van de Heilige Geest.

Daarom gaat het in dit boek niet in de eerste plaats over theorieën, maar vooral over de praktijk van je geloofsleven. De vraag die centraal staat, is: ‘Hoe moet ik omgaan met mijn geloofstwijfels?’ Aan het einde van elk hoofdstuk vind je steeds een doe-tip, een kijk-tip en een lees-tip. Zo kun je dus direct aan de slag met wat je hebt gelezen. De doe-tip is een opdracht, waarmee ik je wil uitdagen om je twijfels in de ogen te kijken en er praktisch mee aan het werk te gaan. Bij de kijk-tip noem ik een film, documentaire of serie die

verder ingaat op de zaken die in het hoofdstuk aan de orde zijn geweest. En als je van lezen houdt, zijn de lees-tips misschien iets voor jou. Daar vind je boeken die je nog veel meer kunnen vertellen over alle geloofsvragen die ik bespreek.

Tot slot: ik heb niet de illusie dat ik met dit boek al jouw vragen kan beantwoorden en al je twijfels kan wegnemen. Dat is ook niet mijn doel. Als je dit boek uit hebt, ben je waarschijnlijk nog niet al je twijfels kwijt, maar je weet wel wat je ermee aan moet. En je weet bij Wie je ze mag brengen. Tenminste, dat hoop ik.

HELP, IK TWIJFEL!

*‘Wie op zoek is naar de waarheid,
moet wel durven twijfelen.’
(slogan van dagblad Trouw)*

Hoe vaak heb jij vandaag al getwijfeld? ‘Dat valt wel mee,’ zeg je misschien. ‘Ik ben niet zo’n twijfelaar. Als ik ergens voor kies, ga ik ervoor.’ Toch gaat twijfelen haast ongemerkt. In de paar seconden dat jij vanmorgen besloot of je dat rode vest of toch die blauwe trui zou aantrekken, heb je even getwijfeld – al ging het bijna onbewust. Als je erover nadenkt welke telefoon je wilt kopen of welk cadeau je je moeder voor haar verjaardag wilt geven, duurt het waarschijnlijk iets langer voor je een keuze maakt. Je twijfelt een poosje tussen het één en het ander. Dat is ook logisch, want twijfelen is menselijk. Volgens een onderzoek uit 2008 twijfelt 64% van de mensen elke dag: 24% twijfelt dagelijks over hun kledingkeuze, 23% vraagt zich elke dag af of ze iets aan hun gewicht moeten doen, 14% weet niet hoe ze vandaag hun haar moeten doen en 11% twijfelt of ze vanavond pasta of toch maar gewoon vlees en aardappels zullen eten.¹ We zijn een twijfelachtig volkje. Persoonlijk heb ik erg lang getwijfeld hoe ik dit hoofdstuk zou beginnen. Met mijn eigen ervaringen rondom geloofstwijfel, of toch met een leuke anekdote die meteen de aandacht van de lezer zal trekken?

Leven is kiezen, en kiezen betekent twijfelen. Bij het onderzoek dat ik noemde, gaf slechts 4% van de deelnemers aan dat ze nooit twijfelden, maar ik ‘betwijfel’ of dat wel een gezonde

manier van leven is. Als je nooit twijfelt voordat je een keuze maakt, heb je wellicht niet zo goed nagedacht over de gevolgen ervan. Als het gaat over welke kleding je aantrekt, is dat niet zo erg. Je loopt hooguit een dag voor gek omdat de kleuren van je broek en trui niet zo goed matchen. Maar als het gaat over belangrijkere keuzes is het best gezond om eerst een tijdje te twijfelen. Past die studiekeuze eigenlijk wel goed bij mij? Wil ik verkering met die jongen of dat meisje? Geef ik mijn geld uit aan een leuke vakantie of kan ik beter sparen voor later? Twijfelen is gezond. Het hoort bij het leven. Het is óók gezond om keuzes te maken. Want in je twijfel blijven hangen, dat werkt niet.

Wanneer je twijfelt over dingen die belangrijk voor je zijn en het lukt je niet om een keuze te maken, dan kun je daar erg ongelukkig van worden. Ik heb als tiener lange tijd getwijfeld of ik mijn verkering nu wel of niet moest uitmaken. Man, wat voelde ik me daar beroerd over. Hield ik nu wel of niet van die jongen? Wilde ik met hem verder of niet? Het was zo erg dat het mijn hele denken in beslag nam. Hele dagen was ik aan het piekeren over wat ik moest doen. Toen ik te maken kreeg met twijfels over mijn geloof, gebeurde er iets vergelijkbaars. Het voelde alsof de fundamenten van mijn leven begonnen af te brokkelen. Mijn wereldje was altijd zo veilig en zeker geweest. Ik was opgegroeid in een christelijk gezin en was altijd serieus met het geloof bezig geweest. Maar ineens was ik nergens meer zeker van. Ik wilde het geloof niet loslaten, maar ik kon het ook niet vasthouden. Dat greep me enorm aan. Ik voelde me er vreselijk over dat ik zo twijfelde. Ik had het gevoel dat ik een waardeloze christen was; dat ik zondigde door zo aan God te twijfelen; dat mijn geloof blijkbaar nooit écht was geweest. Op sommige momenten voelde ik me echt wanhopig, zoals je kunt lezen in een mailtje dat ik in die tijd aan een jeugdleider stuurde:

‘Ik dacht altijd dat ik een heel sterk geloof had. Ik heb er nooit echt aan getwijfeld of God wel bestaat. Ik wist al vroeg dat ik een kind van God mocht zijn. Af en toe kwamen er wel twijfels boven, maar die zekerheid kwam telkens weer terug. De laatste tijd is dat allemaal anders. Ik heb verschrikkelijke last van twijfels. Aan de ene kant hou ik nog steeds met m’n hele hart van God, maar aan de andere kant twijfel ik overal over. Bestaat God wel? Dien ik de goede God? Hoe weet ik of de islam niet het juiste geloof is? Is God echt liefde? Al die vragen en nog veel meer vliegen door m’n hoofd. Bij alles wat ik hoor en lees, twijfel ik. Als ik van iemand lees dat de evolutietheorie waar is, denk ik: misschien heeft hij wel gelijk. Als iemand zegt: ‘Al die verhalen uit het Nieuwe Testament zijn gewoon verzonnen,’ dan wordt m’n vertrouwen in de Bijbel bijna weggevaagd. Gek word ik ervan. Ik voel me net een schip zonder roer: ik word alle kanten opgeslagen, van alle kanten beuken golven tegen me aan en ik kan er niks tegen doen. Ik ben stuurloos en ik kan de juiste weg niet meer vinden.’

Nu ik dit mailtje – ruim tien jaar later – opnieuw lees, voel ik weer even de radeloosheid die me toen in de greep had. Ik wist echt niet meer waar ik het zoeken moest. Maar ik zie ook dat ik het mezelf misschien wel te moeilijk heb gemaakt. Natuurlijk, twijfels zijn niet leuk. Maar omdat ik van mezelf niet mocht twijfelen, kon ik ook niet nuchter en rustig nadenken over de vragen die ik had. Dat ik zo met mijn twijfels omging, zit deels in mijn karakter. Ik ben behoorlijk perfectionistisch. Als iets in mijn leven niet is zoals het (volgens mij) zou moeten zijn, kan ik daar nogal gestrest van raken. Maar ik denk dat de kerk en christenen in het algemeen er ook een aandeel in hebben gehad. Geloofstwijfel wordt meestal niet gezien als iets positiefs. Er zijn maar weinig mensen die het eerlijk delen als ze vragen

hebben over God en de Bijbel. Dat zorgde er bij mij voor dat ik meteen in een kramp schoot toen ik merkte dat mijn geloof wankelde. Tegenover veel mensen probeerde ik de schijn op te houden dat ik een sterke gelovige was. Dat leverde natuurlijk nog meer spanning op...

Voordat we aan de slag gaan met nadenken over geloofsvragen wil ik daarom eerst stilstaan bij twijfel op zich. Wat is geloofstwijfel en wat is het juist niet? Dat is de vraag die in dit eerste hoofdstuk centraal staat. Ik hoop dat ik je kan helpen om een gezonder perspectief te krijgen op deze vragen. Dan kun jij je twijfels hopelijk met wat meer ontspanning tegemoet treden dan ik heb gedaan.

Twijfel is normaal

Ik weet nog goed hoe ik eens met een jongen stond na te praten over een avond van de jeugdvereniging. Ik zat in het bestuur en samen met de andere bestuursleden hadden we de jongeren verdeeld over 'gebedslijstjes'. De jongen met wie ik praatte, stond op mijn lijstje. 'Zou je voor me willen bidden?' vroeg hij me die avond. 'Ik twijfel heel erg aan het geloof.' Hoe ik daarop heb gereageerd, weet ik niet eens precies meer. Ik heb hem er vast van verzekerd dat ik voor hem zou bidden. Hoe ik me voelde na zijn vraag kan ik me nog wel herinneren. Wát een opluchting was het om te horen dat hij ook twijfels had. Ik was niet de enige die met vragen rondliep. Even was de druk verdwenen, die op mijn twijfels lag. Als ik niet de enige was die onzeker was over God, was ik blijkbaar toch niet helemaal gek.

Wat kun je het jezelf soms moeilijk maken door alles voor jezelf te houden. Je denkt dat jij de enige bent die met bepaalde dingen worstelt. Wat kun je je dan eenzaam voelen. Misschien vertel jij ook wel niemand over je twijfels. Je schaamt je ervoor

en wilt niet dat anderen weten dat je onzeker bent over het geloof. Al die andere christenen twijfelen vast nooit ergens aan. Dan wil ik je een bijzonder feitje vertellen: als twijfelende jongere behoor je tot een meerderheid. Uit een onderzoek van jongerenorganisaties EO BEAM en Alpha Youth blijkt dat 80%(!) van de christelijke jongeren last heeft van geloofstwijfels.² Dus als je tien jongeren op een rijtje zet, zeggen er acht dat ze niet zeker zijn van hun geloof. De enquête werd ingevuld door 875 jongeren uit evangelische, gereformeerde en hervormde kerken. Je twijfels hebben dus niets te maken met de kerk waarin je zit, mocht je dat soms denken.

De deelnemers aan het onderzoek gaven aan dat ze twijfelden over allerlei onderwerpen. Veel jongeren gaven aan dat ze vooral onzeker waren over zichzelf: ben ik wel een goede christen? Doe ik wel genoeg aan mijn geloof? Hoe weet ik dat ik naar de hemel ga? Is God wel aanwezig in mijn leven? Bijna twee derde van de jongeren gaf aan dat ze het moeilijk vinden dat ze zo weinig voelen en ervaren. Daarom twijfelen ze of hun geloof wel echt is. Ruim een derde van de jongeren vraagt zich af of God echt bestaat, en bijna 20% weet niet zeker of de Bijbel het Woord van God is. Ik vond het mooi om dit onderzoek te lezen. Niet omdat al die jongeren twijfelen natuurlijk. Dat is gewoon heel erg lastig. Maar het maakt mij zekerder van mezelf als ik weet dat er meer mensen zijn zoals ik. Stel je eens voor dat je dagelijks pijn in je knie hebt. Een vervelend ongemak dat je belemmert in je activiteiten. Maar als je weet dat 80% van de bevolking hier regelmatig last van heeft, komt jouw pijn in een ander perspectief te staan. Je voelt je bemoedigd nu je weet dat je niet de enige bent; samen met al die andere patiënten sta je sterk. Bovendien maakt het jouw eigen pijn wat minder belangrijk. Als er zoveel mensen last van hebben, moet je maar niet teveel klagen. Ja, je hebt er last van, maar er is toch meer

in het leven? Je probeert zo goed mogelijk door te gaan met je leven en ontdekt dat je ook met een zere knie nog heel wat kunt. Zo is het voor mij als ik hoor dat meer mensen twijfels hebben. Mijn eigen vragen zijn blijkbaar niet zo uniek en alleen daardoor ga ik al wat minder twijfelen. Ik kan er weer overheen zien; mijn geloofsleven is meer dan mijn twijfels. En dan verdwijnen mijn vragen soms vanzelf weer naar de achtergrond.

Maar hoe komt het nu dat jongeren zo massaal aan het twijfelen slaan? Wat is daar de oorzaak van? Het antwoord daarop is niet zo moeilijk: omdat je op weg bent naar volwassenheid. Je maakt je langzamerhand los van je ouders en gaat zelf bepalen wat voor jou belangrijk is. Je gaat meer en meer een eigen identiteit ontwikkelen. Je neemt niet meer klakkeloos alles aan wat je ouders, docenten of predikanten zeggen. Als jongvolwassene sta je middenin het leven. Er komt van alles op je af. Je moet kiezen wat en waar je wilt gaan studeren, wat voor werk je wilt doen, of je op kamers gaat enzovoort. Je gaat je eigen leven vormgeven en daar hoort bij dat je nadenkt over de vraag wat je met het geloof moet. Geef je dat een plaats in je leven? Wil je erin investeren en verder groeien in je geloof? Of zie je het nut er niet meer zo van in?

Juist in deze fase van je leven is je brein bovendien enorm aan het groeien. Je hersenen zijn pas rond je vijftiengste jaar 'af'. 'Tieners komen in een nieuwe fase van hun denken. Abstracte begrippen en symbolische betekenissen van dingen worden duidelijker,' zegt jongerenwerker Corjan Matsinger, die samen met Reinier Sonneveld een boek schreef voor twijfelende jongeren. 'Twijfelen hoort als het ware bij goed nadenken en is daarom positief,' zegt hij ook. 'De verschillende hersenhelften zijn met elkaar in overleg om tot een goede keuze te komen.'³ Het overleg tussen die helften loopt voor een jongere

helaas niet altijd even soepel. Het emotionele deel en het rationele deel van je hersenen groeien namelijk niet gelijktijdig. Eerst maakt je emotionele deel (= gevoelens) een flinke spurt en een tijdje later komt pas je rationele deel (= denken, verstand) daar achteraan. Niet gek dat je soms ineens overvallen kunt worden door grote twijfels. Terwijl jij aan het nadenken bent over al die belangrijke levensvragen, is je brein daar eigenlijk nog niet helemaal klaar voor. Ik wil je hiermee niet bang maken, alsof je maar moet stoppen met nadenken tot je vijftientig bent. Integendeel: je mag genieten van deze tijd, waarin je jezelf ontwikkelt tot een zelfstandig persoon. Het hoort juist bij deze levensfase dat je op onderzoek uitgaat en kritische vragen stelt. Denk goed na over alle vragen die op je afkomen, praat erover, probeer een antwoord te vinden dat jou bevredigt. Maar houd daarbij wel in je achterhoofd dat je als ontwikkelende jongvolwassene misschien nog niet het totaalplaatje ziet. En ook dat beslissingen die je in deze fase van je leven maakt grote invloed hebben op de rest van je leven. Dus mocht je in de verleiding komen om het geloof vaarwel te zeggen, dan wil ik je uitdagen om er nog even mee te wachten. Als je vijftientig bent, is het toch nog vroeg genoeg om die keuze te maken? Misschien ben je er tegen die tijd wel achter gekomen dat geloven toch zo gek niet is. Misschien heb je tegen die tijd antwoorden gevonden op de vragen waar je nu zo mee worstelt.

‘Maar wat moet ik tot mijn vijftientigste dan met mijn twijfels?’ roep je misschien uit. ‘Moet ik dan maar net doen alsof ze er niet zijn?’ Nee, dat is niet wat ik bedoel. Maar ik heb wel geleerd dat het geen kwaad kan als je jouw geloofsvragen een tijdje parkeert. Laat ze er maar gewoon zijn. Je hoeft ze niet weg te stoppen, maar je hoeft ze ook geen overmatige aandacht te geven. Bekijk ze eens van een afstandje en ga intussen verder met je (geloofs)leven. Ik heb nog steeds weleens met twijfels

te maken. Niet meer zo diepgaand als vroeger, maar ze zijn er wel. Soms lijkt het bijvoorbeeld alsof mijn gebeden niet verder komen dan het plafond. Dan schiet de gedachte weleens door me heen: zou het toch allemaal onzin zijn? Zit ik hier te praten tegen een God die helemaal niet bestaat? Van zulke gedachten raak ik tegenwoordig niet meer zo van mijn stuk. Meestal verdwijnen ze vanzelf. Soms blijven ze wat langer hangen en dan probeer ik er eens rustig naar te kijken. Hoe komt het dat ik God niet ervaar? Ben ik zelf slordig geweest in mijn contact met God? Zit mijn hoofd misschien te vol met andere dingen? Ben ik te moe op de momenten dat ik bid? Soms is er niet echt een reden voor. Maar ook dat brengt me niet meer zo in de war als vroeger. Ik weet dat het nu eenmaal bij het geloofsleven hoort dat ik God niet altijd evenveel ervaar. Door dit te accepteren, geef ik God en mezelf de ruimte. Theoloog Robert Doornbal zei het zo: “Ik geloof wil niet zeggen: ik ben 100% zeker, maar zoiets als: ‘Ik geef mij over aan God’.”⁴

Twijfel is geen zonde

Geloofstwijfel is voor veel christenen een nogal beladen onderwerp. ‘Bijna een derde van de jongeren geeft aan dat er binnen de kerk onvoldoende ruimte is om hun vragen en twijfels te bespreken,’ schrijven de opstellers van het EO-onderzoek. Mijn eigen ervaringen waren op dat punt ook niet altijd positief. Ik weet nog goed dat ik voor het eerst bij een avond van onze bijbelstudiekring aanwezig was. Tijdens de groepsbespreking werd de vraag gesteld: ‘Is twijfel zonde?’ Toen ik antwoordde dat ik twijfel niet per se slecht vond, schreeuwde één van mijn kringgenoten bijna: ‘Dus jij vindt dat twijfel goed is?!’ Ik stotterde nog iets over dat twijfel soms nodig is en dat het je kan helpen om verder te komen in het geloof. Maar je begrijpt wel dat ik daarna niet echt meer de behoefte voelde om nog iets te delen over mijn geloofstwijfels. Ik had

het gevoel dat daar weinig ruimte voor was. Mijn mening is door die ervaring echter niet veranderd. Ik vind dat twijfel niet per se slecht is. Dat betekent ook niet dat ik twijfel goed vind, zoals mijn kringgenoot ten onrechte dacht. Maar ik denk wel dat er uit twijfel iets goeds kan voortkomen. Twijfel is soms ook gewoon nodig. Kerkplanter en verhalenverteller Matthijs Vlaardingerbroek ging na een christelijke jeugd zelf door een donkere periode van geloofstwijfel. Uiteindelijk zag hij dit als een tijd die God gebruikte om hem dichterbij Zich toe te trekken. ‘Ik denk dat het Gods verlangen is dat wij groeien als christen,’ zegt hij in een interview. ‘Misschien moet je daarom door zo’n nacht gaan, een woestijntijd, een periode van twijfel, waarin heel veel zekerheden en beelden over Hem wegvallen. Als je nooit twijfelt, dan heb je volgens mij nog geen kinderlijk geloof zoals de Bijbel erover spreekt, maar een tienergeloof. Net als pubers: vasthouden aan zekerheden, volledig overtuigd zijn van je eigen gelijk, heel zwart-wit, zonder de dingen werkelijk goed onderzocht en doordacht te hebben. Twijfel is een fase op weg naar geestelijke volwassenheid.’⁵

Misschien begrijp je nu ook de titel van dit boek. Geloofstwijfel is net zoiets als groeipijn, dat vervelende gevoel in je benen dat je als kind weleens kunt hebben. Je botten zijn aan het groeien, maar je spieren kunnen die groei niet bijhouden. Ze moeten nog een beetje oprekken. Erg pijnlijk en vervelend, maar het hoort bij het groter worden. Wanneer je twijfelt aan je geloof, kan dit erop wijzen dat je op bepaalde punten verder moet groeien. Je groeit naar de volwassenheid toe, je gaat meer van de wereld zien, je ontwikkelt je denkbeelden. Tegelijk is je geloof misschien nog wat puberaal. Het is nog niet op alle punten zover ontwikkeld dat het jouw persoonlijke groei kan bijbenen. Zo’n groeifase is niet altijd leuk en zeker niet makkelijk. Maar net als bij lichamelijke groeipijn kun

je ‘geestelijke groei pijn’ zien als iets positiefs. Het is een fase waar je doorheen moet om je geloof sterker te laten worden. De groei pijn die je voelt, laat eigenlijk zien dat je klaar bent voor de volgende stap. Misschien is het wel Gods manier om je duidelijk te maken dat Hij je iets nieuws wil leren. Wees dus niet bang voor twijfel, maar vraag aan God wat Hij je wil laten zien. Wim Rietkerk, een Nederlands Gereformeerde predikant die verschillende boeken schreef over geloofstwijfel, vergelijkt twijfel met een envelop; een envelop met een boodschap. ‘Maar om die boodschap te kunnen lezen, moet je de envelop wel openmaken,’ zegt Rietkerk.⁶ Oftewel: je moet je twijfel wel onder ogen zien. Alleen dan kom je erachter wat jouw twijfel je wil vertellen.

Maar hoe zit het dan met die uitroep van mijn kringgenoot? Had hij het helemaal mis toen hij overduidelijk liet merken dat hij twijfelen zondig vindt? Kan twijfelen neutraal zijn? Is het misschien zelfs iets positiefs, zoals Vlaardingebroek het omschrijft? Of zit er ook een negatieve, zondige kant aan? Als ik je wil helpen om een juist perspectief te krijgen op geloofstwijfel, dan moeten we deze vraag ook eerlijk onder ogen zien. Persoonlijk heb ik veel gehad aan de benadering van Rietkerk in zijn boek ‘In dubio’. De vraag of twijfel zonde is, is volgens hem de verkeerde vraag. Je kunt beter vragen: ‘Hoe ga je met twijfel om?’ In de Bijbel vind je veel voorbeelden van mensen die diepe twijfels hadden, schrijft Rietkerk. Dat komt niet alleen voor bij struikelende beginnelingen, maar ook bij mensen die Jezus al lang volgen, zoals Thomas of Johannes de Doper. ‘We hebben gezien dat twijfel in het leven van een gelovige, zelfs van iemand die ver in het geloof is gegroeid, een heel reëel iets is. Als we momenten van ernstige twijfel meemaken, hoeven we daar dus niet verbaasd over te zijn. De geloofsgetuigen van Hebreëen 11 werden niet als voorbeeld gesteld omdat ze

nooit getwijfeld hadden, maar omdat ze hun geloof niet door twijfel lieten overwinnen.’ Twijfel kan wel zonde worden, zegt Rietkerk, als je er op een verkeerde manier mee omgaat. ‘Dan kan het je afleiden van Christus en leiden tot zonde.’⁷

Oké, zeg je, maar wanneer ga ik dan op een verkeerde manier met mijn twijfels om? Dat kan bijvoorbeeld als je eraan vasthoudt en de twijfel gaat koesteren. Sommige christenen vinden dat twijfel er gewoon bij hoort als je gelooft. Het laat zien dat je geloof ‘authentiek’ is, zeggen ze. Als je nog nooit hebt getwijfeld, zou je geloof niet echt zijn. Maar dat gaat volgens mij te ver. ‘Twijfel is en blijft in de eerste plaats een gebrek aan vertrouwen,’ zegt Rietkerk. Dat gebrek is een realiteit omdat wij onvolmaakte mensen in een gevallen wereld zijn. Maar dat betekent niet dat we het moeten gaan zien als iets moois, als iets dat je moet hebben meegemaakt om een echte christen te zijn. Ik denk dat de uitspraak van Matthijs Vlaardingerbroek eerder in dit hoofdstuk dan ook niet voor iedereen hoeft te gelden. We hebben allemaal verschillende karakters. Sommige mensen, zoals Vlaardingerbroek, moeten door een ‘woestijntijd’ gaan om tot een waar geloof te kunnen komen. Andere mensen hebben van God zo’n karakter ontvangen dat ze gemakkelijk Zijn waarheid aannemen en hier weinig over twijfelen. Ik denk dat dit een grote zegen is. Laten we dus niet de vergissing maken om te denken dat twijfel iets is om te bewonderen. Het mag er zijn, maar je moet het niet koesteren. Dan kan het wel degelijk zonde worden.

Twijfel kan ook zonde worden als het je gemakzuchtig maakt. Je vindt het wel makkelijk om niet zeker te weten of God bestaat want dan hoef je er tenminste niks mee te doen. Of je denkt: ik kan mezelf het geloof toch niet geven? Dat moet God maar doen. Je geloofstwijfel komt je dan eigenlijk wel

Verder lezen? Dit boek is verkrijgbaar via de webshop op www.tripleboeken.nl en in de (christelijke) boekhandel.

Zie ook onze andere uitgaven op de website.

Groeipijn - *Gids voor jonge mensen met geloofstwijfel* | Ariëne Monster

ISBN 9789083117386 | 176 pagina's | Paperback | € 15,00

DICHTBIJ • INSPIREREND • RAAK